

Alkotmánybíróság

Ügyszám: IV/1911-1/2019.

Ügyszám:

10/1911-3/2019

Érkezett:

2020 JAN 21.

Példány:

Kezelőiroda:

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[redacted] a mellékelt csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, a dr. Tóth M. Gábor Ügyvédi Iroda [redacted]

[redacted] útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban: Abtv.) 55.§ (3) bekezdése alapján, a tisztelt Alkotmánybíróság IV/1911-1/2019. számú tájékoztatásában foglaltaknak megfelelően, az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő egységes szerkezetben:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 667.§ (1) bekezdésének, valamint a 669.§ (2) és (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét megállapítani, illetőleg a jogszabályi rendelkezés(ek)e)t részben megsemmisíteni!

Kérem továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen az Abtv. 27.§ (1) bekezdése alapján megvizsgálni a Kúria Bt.III.750/2019/21. szám alatt meghozott ítéletének alaptörvénnyel való összhangját és annak alaptörvény-ellenessége esetén, az Abtv. 43.§ (1) bekezdése alapján azt szíveskedjen megsemmisíteni!

...

Az alkotmányjogi panasz alapja az Abtv. 26.§ (1) bekezdése, mely szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint pedig, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban, mint terhelt vesz részt, így az indítványozót az **egyedi ügyben érintettnek** kell tekinteni.

A Kúria rendkívüli jogorvoslati eljárásában 2019. július 29. napján, Bt. III.750/2019/21. szám alatt meghozott döntésével szemben jogorvoslatnak nincs helye. **Az indítványozó számára tehát jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva.**

Megjegyzem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság korábbi döntései során a büntetőeljárás kényszerintézkedéseket olyan nem ügydöntő, érdemi határozatoknak tekintette, amelyek az állampolgárok alkotmányos alapjogait érintik, ezért az alkotmányjogi panasz benyújtását már a büntetőeljárás folyamán lehetővé tette (715/D/1994. AB határozat, ABH 1997, 584.; megerősítve pl.: 43/1998. (X. 9.) AB határozat, ABH 1998, 313.). A tisztelt Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló jogorvoslatok kimerítése után nincs akadálya alkotmányjogi panasz benyújtásának a

büntetőeljárás folyamán hozott hatósági határozatok ellen pusztán amiatt, mert a büntetőjogi felelősség megállapítása még folyamatban van.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírtak szerint az alkotmányjogi panaszt a kifogásolt bírói döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria írásba foglalt ítéletét **2019. augusztus 16.** napján kézbesítették az indítványozó védője részére. Az alkotmányjogi panasz benyújtására megszabott törvényi határidő a rendkívüli jogorvoslat tárgyában hozott határozat kézbesítésétől számított hatvan nap (23/1995. (IV. 5.) AB határozat). Az Abtv. 55.§ (3) bekezdése szerint, ha az indítvány a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek nem felel meg, a főtűkár hiánypótlásra hívja fel az indítványozót, aki annak harminc napon belül köteles eleget tenni.

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyiknek a fennállása megalapozza a panasz befogadását. (3/2013. (II. 14.) AB határozat, illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat)

A jelen eljárás az Abtv. 54. § (1) bekezdése alapján **illetékmentes**.

Az indítványban szereplő személyes adatok közzétételéhez **nem** járulok hozzá.

• • •

Az indítványozóval szemben a BRFK Rendészeti Szervek Közlekedés-rendészeti Főosztály Közlekedés-baleseti Osztály Vizsgálati Alosztálya előtt 01000- 3251/2019.bü. szám alatt indult büntetőeljárás, a 2019. május 29. napján 21 óra 05 perckor bekövetkezett [REDACTED] összefüggésben, vízi közlekedés halálos tömegszerencsétlenséget okozó veszélyeztetésének vétsége és más bűncselekmények miatt. A nyomozó hatóság 2019. május 30. napján elrendelte az indítványozó őrizetbe vételét és gyanúsítottként kihallgatta. A közölt tényállás lényege szerint az indítványozó 2019. május 29. napján 21 óra 05 perckor a [REDACTED] elnevezésű kabinos szállodahajóval közlekedett hegymenetben a [REDACTED] irányába. Haladása során a Margit híd pilléreiinek magasságában, a Duna 1648,8 folyamkilométerének terségében a bal partnál a [REDACTED] tál vezetett [REDACTED] nevű motoros, termes turista hajó előzését hajtotta végre balról, amelynek során nem tartott kellő oldaltávolságot, figyelmen kívül hagyva a hajóút szélességét és a [REDACTED] hajó mozgását, továbbá nem figyelmeztette semmilyen formában az előzni kívánt hajó személyzetét. Mindezek következtében a [REDACTED] hajó jobb eleje nekiütközött a [REDACTED] ó oldalának, amelynek hatására a [REDACTED] é befordult, majd felborult és rövid időn belül elsüllyedt.

A [REDACTED] délzetén a két fős személyzettel együtt 35 személy tartózkodott. A megalapozott gyanú közlésének időpontjában rendelkezésre állt adatok szerint e személyek közül a baleset során 7 fő életét veszítette, 7 sérültet kórházba szállítottak, 21 személyt pedig eltűntként tartottak nyilván. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának időpontjában az elhunyt sértettek száma 27 főre emelkedett, 1 személyt pedig a hatóságok nem találtak meg.

A közölt gyanú szerint az indítványozó cselekményével megszegte a vízi közlekedés rendjéről szóló 57/2011. (XI.22.) NFM rendelet 1. mellékletében foglalt Hajózási szabályzat 1.04 cikke 2. pontjának a) és b) alpontjában, a 6.03 cikkének 1. és 4. pontjában, valamint a 6.09 cikkének 1. pontjában írt rendelkezéseket.

A Budapesti VI. és VII. kerületi Ügyészség B. VI-VII.K.3474/2019/7. számon, 2019. május 31. napján indítványozta, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság az indítványozó letartóztatását rendelje el az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapra.

A Budai Központi Kerületi Bíróság a 42.Bny.1646/2019/2. sorszám alatti, 2019. június 1. napján kelt végzésével az indítványozó letartóztatását az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb 2019. július 1. napjáig elrendelte, egyúttal helyt adott a gyanúsított védője által előterjesztett óvadék megállapítására irányuló indítványnak, és az **óvadék letétele esetére a gyanúsítottal szemben bűnügyi felügyeletet rendelt el** az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb a foganatba vételtől számított négy hónap időtartamra. A kerületi bíróság az óvadék összegét 15.000.000,- forintban állapította meg, illetve óvadék letételének esetére a bűnügyi felügyelettel összefüggésben magatartási szabályként előírta, hogy a gyanúsított Budapest közigazgatási területét csak külön engedéllyel hagyhatja el, a lakóhelyét, illetve tartózkodási helyét engedély nélkül nem változtathatja meg. A bíróság előírta továbbá, hogy a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel kell ellenőrizni.

Az ügyészség fellebbezése nyomán a Fővárosi Törvényszék 26.Bnyf.8434/2019/15. számú, 2019. június 12. napján kelt határozatával a Budai Központi Kerületi Bíróság végzését megváltoztatta, és az óvadék letétele esetére elrendelt bűnügyi felügyelet további magatartási szabályaként előírta, hogy a terhelt köteles hetente két alkalommal, hétfőn és csütörtökön 9 és 12 óra között a nyomozó hatóság előtt személyesen megjelenni, egyebekben az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

A Legfőbb Ügyész a határozatokkal szemben jogorvoslati indítványt terjesztett elő a törvényesség érdekében, ugyanis a Budai Központi Kerületi Bíróság 42.Bny.1646/2019/2. számú, 2019. június 1. napján kelt, valamint a Fővárosi Törvényszék 26.Bnyf.8434/2019/15. számú, 2019. június 12. napján kelt végzéseit - kizárólag az indokolási kötelezettség megsértése okán - törvénysértőnek tartotta.

A Legfőbb Ügyész törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványát elbírálva a Kúria 2019. július 29. napján, nyilvános ülésen kihirdetett, Bt.III.750/2019/21. szám alatt meghozott ítéletében - a Legfőbb Ügyész által előterjesztett indítványban foglalt indokoltól lényeges eltérően - megállapította, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság 42.Bny.1646/2019/2. számú, illetőleg a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 26.Bnyf.8434/2019/15. számú végzésének **óvadéokra vonatkozó rendelkezése törvénysértő.**

A Kúria indokolásában rámutatott, amennyiben a kényszerintézkedésről határozó bíróság megállapítja, hogy a bűnügyi felügyeletnek nincsenek meg a feltételei, akkor óvadék kiszabásával ezt nem lehet kiküszöbölni, vagyis, ha a bűnügyi felügyelet törvényileg nem alkalmazható, az óvadék nem alkalmas ennek ellensúlyozására. Az alsóbb fokú bíróságok döntései törvénysértők, mert a bűnügyi felügyelet elrendelésének az alsóbb fokú bíróságok határozatai szerint sem álltak fenn a feltételei.

Egyúttal hangsúlyozta a Kúria, hogy nincsen törvényi akadálya, mi több a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) kifejezetten biztosítja a lehetőségét annak, hogy az eljáró ügyészség a terhelt letartóztatása érdekében a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének további okaira történő hivatkozással ismételten indítványt terjesszen elő.

A nyomozó hatóság 2019. július 29. napján, a Kúria Bt.III.750/2019/21. szám alatt meghozott ítéletének kihirdetését közvetlenül követően, példás gyorsasággal, **2 órán belül** a terhelt őrizetbe vételét elrendelte, majd pedig a Budapesti VI. és VII. kerületi Ügyészség B. VI-VII.K. 3474/2019/93. szám alatt előterjesztett indítványa nyomán a Budai Központi Kerületi Bíróság, 2019. július 31. napján a 44.Bny.2368/2019/2. szám alatt meghozott határozatával a **terhelt letartóztatását rendelte el** az elsőfokú bíróság tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb 2019. augusztus 31. napjáig, mely döntést a Fővárosi Törvényszék a 22.Bnyf.9935/2019/5. sorszám alatt végzésével helybenhagyott, így az véglegessé vált.

Megjegyezni kívánom, hogy a fentieket követően az indítványozó védője kérelemmel fordult a Legfőbb Ügyészhez annak érdekében, hogy a Be. 667.§ (1) bekezdése alapján a Budai Központi Kerületi Bíróság

által 44.Bnyf.2368/2019/2. szám alatt meghozott, a Fővárosi Törvényszék 22.Bnyf.9935/2019/5. számú, valamint a 22.Bnyf.10.739/2019/3. számú végzése ellen, a törvényesség érdekében haladéktalanul jogorvoslati indítványt előterjeszteni szíveskedjen, azonban ezen kezdeményezést a Legfőbb Ügyészség Büntetőbírói Ügyek Főosztálya arra tekintettel, hogy a Be. 279.§ (7) bekezdése szerint a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedést - a sértett indítványára elrendelt távoltartás kivételével - a vádemelés előtt maga az ügyészség is megszüntetheti, illetőleg *a rendkívüli jogorvoslati eljárás kezdeményezését célzó beadványban kifogásolt helyzet megváltozott, az esetleges törvénysértő állapot abban az esetben sem állna már fenn, ha az ezzel összefüggésben kifejtett védői érvek helytállóan bizonyulnának.* (sic!) *A hivatkozott Legfőbb Ügyészségi tájékoztatást mellékelten csatolom.*

A Legfőbb Ügyészség álláspontjából kétségtelenül kiolvasható az is, hogy a Be. XCII. fejezetébe foglalt jogintézményt a Legfőbb Ügyészség önkényesen alkalmazza a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések körében hozott határozatok vonatkozásában, mely kétségtelenül ellentétes a nemzeti hitvallásban megjelenő azon gondolattal is, miszerint *'Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.'*, mellyel kétségtelenül sérti a jogállamiság eszményét is. A törvénysértés orvoslása és ennek a felekre kiható hatálya tehát egy jogosított - ti. Legfőbb Ügyész - kizárólagos, diszkrecionális döntésétől függ, és nyilvánvaló - adott esetben a terhelt kárára szóló - törvénysértés esetében sem kötelező.

Előadom továbbá, hogy a Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség időközben, 2019. november 28. napján a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz benyújtott B.VI-VII.K 3474/2019/258. számú vádiratával vádat emelt az indítványozóval szemben halálos tömegszerencsétlenséget eredményező vízi közlekedés gondatlan veszélyeztetésének vétsége és más bűncselekmények miatt. A Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség vádiratában egyúttal indítványozta, hogy a bűnügyi felügyelet alatt álló vádlott letartóztatását a Pesti Központi Kerületi Bíróság rendelje el, mely indítványnak az elsőfokon eljáró bíróság **2019. december 16. napján** helyt adott, és a terhelt letartóztatását az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig elrendelte, mely határozat a vádlott és a védő fellebbezése folytán - mind a mai napig - nem vált véglegesé.

Határozott jogi álláspontom szerint a Be. 667. § (1) bekezdésének, valamint a 669. § (2) és (3) bekezdésének rendelkezései, illetőleg a Kúria határozata sérti az indítványozó Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz, illetőleg hatékony jogorvoslathoz fűződő jogát, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és a C) cikk (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény által védelemben részesített, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményben biztosított jogait.

A tisztelt Alkotmánybíróság több esetben járt el olyan indítványok alapján, amelyekben az indítványozók - alkotmányjogi panasz keretében - a rendelkezésre álló jogorvoslat kimerítése után meghozott olyan határozatot sérelmeztek, amelyet a büntetőeljárás során, a bírósági eljárást megelőzően hoztak. E határozatoknak az a sajátossága, hogy - szemben a bírósági ügydöntő határozatokkal - nem fűződik hozzájuk jogerő hatás. A tisztelt Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint - mivel e döntések nemcsak az eljárás alá vont személyek, hanem "kívülálló" személyek alkotmányos jogait is érinthetik - nincs törvényi akadálya annak, hogy az önállóan biztosított jogorvoslati jog (panaszjog, fellebbezési jog) kimerítése után - az Abtv. 48. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül - alkotmányjogi panaszként bírálja el a büntetőeljárás kényszerintézkedésekkel kapcsolatos határozatok ellen benyújtott indítványokat (715/D/1994. AB határozat, ABH 1997. 584., 586.): *"Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló jogorvoslatok kimerítése után nincs akadálya alkotmányjogi panasz benyújtásának a büntetőeljárás folyamán hozott bírósági határozatok ellen pusztán amiatt, mert a büntetőjogi felelősség megállapítása még folyamatban van."* (ABH 1997. 587.)

A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) az **Emberi Jogok Európai Egyezménye** (a továbbiakban: EJEE), az **Alaptörvény**, valamint a **Beindítvány** érintett rendelkezései:

Az **EJEE 6. cikk (1) pontja** szerint „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellen felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.”

Az **EJEE 5. cikk 1. c) bekezdése** szerint: “Mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra. Szabadságától senkit sem lehet megfosztani, kivéve az alábbi esetekben és a törvényben meghatározott eljárás útján: (...) törvényes letartóztatás vagy őrizetbe vétel abból a célból, hogy e bűncselekmény elkövetése alapos gyanúja miatt az illetékes hatóság elé állítsák, vagy amikor ésszerű oknál fogva szükséges, hogy megakadályozzák bűncselekmény elkövetésben vagy annak elkövetése után a szökésben.”

Az **EJEE 13. cikke** szerint: “Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.”

Az **Egyezségokmány 2. cikke** szerint: “2. Az Egyezségokmányban részes államok kötelezik magukat arra, hogy alkotmányos eljárásukkal és az Egyezségokmány rendelkezéseivel összhangban gondoskodnak olyan törvényhozási vagy egyéb intézkedések meghozataláról, amelyek az Egyezségokmányban elismert jogok érvényesüléséhez szükségesek, amennyiben ilyenek még nem volnának hatályban.

3. Az Egyezségokmányban részes minden állam kötelezi magát annak biztosítására, hogy

- a) minden olyan személy, akinek az Egyezségokmányban elismert jogai vagy szabadságai sérelmet szenvednek, hatékony jogorvoslattal élhessen akkor is, ha a jogok megsértését hivatalos minőségben eljáró személyek követték el;
- b) a jogorvoslattal élő személy jogai tekintetében az illetékes bírói, államigazgatási vagy törvényhozó hatóság vagy az állam jogrendszere szerint illetékes más hatóság határozzon, és fejlessze a bírói jogorvoslat lehetőségeit;
- c) az illetékes hatóságok a helytállónak elismert jogorvoslatnak érvényt szerezzenek.”

Az **Egyezségokmány 9. cikke** szerint: “1. Mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra. Senkit sem lehet önkényesen őrizetbe venni vagy letartóztatni. Senkit sem lehet szabadságától másként, mint a törvényben meghatározott okokból és a törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.

3. Azt, akit bűncselekmény vádjával vettek őrizetbe, vagy tartóztattak le, a legrövidebb időn belül bíró, vagy a törvény értelmében bírói hatáskört gyakorló más hatósági személy elé kell állítani; az ilyen személynek joga van arra, hogy ügyében ésszerű határidőn belül tárgyalást tartsanak, vagy szabadlábra helyezték őt. Az általános szabály ne legyen az, hogy az ítélethozatalra váró személyt őrizetben kell tartani, azonban a szabadlábra helyezést függővé lehet tenni olyan biztosítékoktól, amelyek szavatolják, hogy az érintett személy a tárgyaláson, a bírósági eljárás bármely más szakában, illetőleg adott esetben az ítélet végrehajtása céljából megjelenik.

4. Az a személy, akit szabadságától őrizetbevétele vagy letartóztatás útján fosztottak meg, jogosult a bírósághoz fordulni avégett, hogy az késedelem nélkül döntsön a fogvatartás törvényességéről és rendelje el a szabadlábra helyezését, amennyiben a fogvatartás nem törvényes.”

Az **Egyezségokmány 14. cikke** szerint: “1. A bíróság előtt mindenki egyenlő. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.”

Az **Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése** szerint: “Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Az **Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése** szerint: “A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

Az **Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése** szerint: “Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonságához.”

Az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdése szerint: *“Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.(...)”*

Az Alaptörvény IV. cikk (3) bekezdése szerint: *“A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadelőhelyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni.”*

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint: *“Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”*

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint: *“Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”*

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint *“Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”*

Be. 2. § (1) bekezdése szerint: *“A büntetőeljárásban tiszteletben kell tartani mindenkinek az emberi méltóságát.”*

Be. 2. § (2) bekezdése szerint: *“A büntetőeljárásban mindenki számára biztosítani kell a szabadsághoz és személyi biztonsághoz fűződő jogot.”*

Be. 2. § (3) bekezdése szerint: *“A büntetőeljárásban alapvető jogot korlátozni csak az e törvény szerinti eljárásban, az e törvényben meghatározott okból, módon és mértékben lehet, feltéve, hogy az elérni kívánt cél kisebb korlátozással járó más eljárási cselekmény vagy intézkedés útján nem biztosítható.”*

A Be. 276. § (1) bekezdése szerint: *“Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban a terhelttel szemben személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének, meghosszabbításának és fenntartásának akkor van helye, ha*

- a) a terhelt bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható vagy vele szemben vádat emeltek, és
- b) a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés céljának eléréséhez ez szükséges, és az elérni kívánt cél más módon nem biztosítható.”

A Be. 276. § (2) bekezdése szerint: *“Személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés rendelhető el*

- a) a terhelt jelenlétének biztosítása érdekében, ha
 - aa) megszökött, szökést kísérelt meg, vagy a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, illetve
 - ab) megalapozottan feltehető, hogy a büntetőeljárásban elérhetlenné válna, így különösen megszököne, elrejtőzne,
- b) a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása érdekében, ha
 - ba) a terhelt a bizonyítás megghiúsítása érdekében a büntetőeljárásban részt vevő vagy más személyt megfélemlített, jogellenesen befolyásolt, vagy tárgyi bizonyítási eszközt, elektronikus adatot, vagy vagyonekhozatal alá eső dolgot megsemmisített, meghamisított vagy elrejtett, illetve
 - bb) megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a bizonyítást veszélyeztetné, így különösen a büntetőeljárásban részt vevő vagy más személyt megfélemlítene, jogellenesen befolyásolna, tárgyi bizonyítási eszközt, elektronikus adatot vagy vagyonekhozatal alá eső dolgot megsemmisítene, meghamisítana vagy elrejtene,
- c) a bűnismétlés lehetőségének megakadályozása érdekében, ha
 - ca) a gyanúsított kihallgatását követően az eljárás tárgyát képező bűncselekményt folytatta, vagy a gyanúsított kihallgatását követően elkövetett újabb, szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény miatt gyanúsítottként hallgatták ki, illetve
 - cb) megalapozottan feltehető, hogy a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt végbeviszné, az eljárás tárgyát képező bűncselekményt folytatná vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.”

A Be. 277. § (4) bekezdése szerint: *”Letartóztatás a terhelt jelenlétének biztosítása, a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása, illetve a bűnismétlés megakadályozása érdekében rendelhető el, ha különösen*

- a bűncselekmény jellegére,*
- a nyomozás állására és érdekeire,*
- a terhelt személyi és családi körülményeire,*
- a terhelt és a büntetőeljárásban részt vevő vagy más személy viszonyára,*
- a terhelt büntetőeljárás előtt és az eljárás során tanúsított magatartására tekintettel a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedéssel elérni kívánt cél távoltartással, illetve bűnügyi felügyelettel nem biztosítható.”*

A Be. 281. § (2) bekezdése szerint: *”Bűnügyi felügyelet elrendelése esetén a bíróság előírja, hogy a terhelt*

- a számára meghatározott területet, lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy abhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül ne hagyja el,*
- meghatározott jellegű nyilvános helyeket, nyilvános rendezvényeket vagy meghatározott közterületeket ne látogasson, illetve*
- meghatározott időközönként és módon a rendőrség általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervénél jelentkezzen.”*

A Be. 285. § (1) bekezdése szerint: *”A terhelt vagy védője indítványozhatja, hogy a bíróság állapítsa meg az óvadék összegét, és az óvadék letétele esetére*

- letartóztatás helyett távoltartást, bűnügyi felügyeletet, vagy távoltartást és bűnügyi felügyeletet rendeljen el,*
- bűnügyi felügyelet helyett távoltartást rendeljen el,*
- bűnügyi felügyelet és távoltartás esetén a bűnügyi felügyeletet szüntesse meg, vagy*
- bűnügyi felügyelet, vagy bűnügyi felügyelet és távoltartás esetén enyhébb magatartási szabályokat írjon elő.”*

A Be. 287. § (2) bekezdése szerint: *”Az óvadék letételének igazolását követően a bíróság rendelkezése alapján*

- a letartóztatásban lévő terheltet haladéktalanul szabadon kell bocsátani, és a bíróság határozatában meghatározott enyhébb személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedést az előírt magatartási szabályok szerint kell végrehajtani,*
- távoltartás, illetve bűnügyi felügyelet esetén a bíróság határozatában meghatározott személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedést, a meghatározott magatartási szabályok alkalmazásával kell végrehajtani.”*

A Be. 666. §-a szerint: *”A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat esetén a XC. Fejezet (a felülvizsgálat) rendelkezéseit az e (XCII.) Fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.”*

A Be. 667. § (1) bekezdése szerint: *”A legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be a bíróság törvénysértő jogerős ügydöntő határozata és végleges nem ügydöntő végzése ellen.”*

A Be. 667. § (2) bekezdése szerint: *”Nincs helye a jogorvoslat bejelentésének, ha a) a határozatot a Kúria hozta, b) a törvénysértés perújítás, felülvizsgálat vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás útján orvosolható.”*

A Be. 667. § (3) bekezdése szerint: *”A jogorvoslat bejelentése nincs határidőhöz kötve.”*

A Be. 669. § (1) bekezdése szerint: *”Ha a Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot alaposnak találja, ítéletében megállapítja, hogy a sérelmezett határozat törvénysértő, ellenkező esetben a jogorvoslatot végzésével elutasítja.”*

A Be. 669. § (2) bekezdése szerint: *”A Kúria a törvénysértés megállapítása esetén a terheltet felmentheti, a kényszer gyógykezelését mellőzheti, az eljárást megszüntetheti, enyhébb büntetést szabhat ki, vagy enyhébb intézkedést alkalmazhat, illetve ilyen határozat meghozatala érdekében a sérelmezett határozatot hatályon kívül helyezheti, és szükség esetén az eljárás bíróságot új eljárásra utasíthatja.”*

A **Be. 669. § (3) bekezdése** szerint: *“A (2) bekezdésben meghatározott eseteken kívül a Kúria határozata csak a törvénysértést állapíthatja meg.”*

A **bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény** (a továbbiakban: Bszi.) **31.§ (2) bekezdése** szerint: *”Ha a Kúria ítélkező tanácsa valamely, a társadalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyben elvi kérdésekre is kiterjedő határozatot hozott, a tanács elnöke a határozat írásba foglalását követően haladéktalanul köteles arról az érintett szakág szerint illetékes kollégiumvezetőt tájékoztatni. A kollégiumvezető a határozatot az elvi közszételési tanács elé terjeszti, amely indokolt esetben dönt annak elvi bírósági határozatként történő közszételéséről.”*

A **Bszi. 32. § (1) bekezdés b) pontja** szerint: *“Jogegységi eljárásnak van helye, ha (...) a Kúria valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria másik ítélkező tanácsának elvi bírósági határozatként közszételt határozatától vagy közszételt elvi bírósági döntéstől.”*

• • •

Előadni kívánom, hogy - ahogyan azt a tisztelt Alkotmánybíróság már maga is kifejtette a törvényességi óvás jogintézményének alkotmányellenességét kimondó, 9/1992. (I.30.) AB határozatában - *a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat* gyakorlati alkalmazása során ez, a jogalkotó szándéka és célja szerint kizárólag rendkívüli esetekben alkalmazható jogintézmény, lényegében harmadfokká avanszált az elvileg egyfokú jogorvoslati rendszer *“biztonsági szelepeként”, avagy egy másodszori fellebbezést be nem vallott pótlékeként*, és a **Be. 667.§ (1) bekezdésében** foglalt rendelkezések következtében **immáron végleges nem ügydöntő végzések** - azaz legfőképpen a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések tárgyában hozandó határozatok - **vonatkozásában is előterjeszthető, ráadásul az utóbbi időben e körben az előterjesztésre kizárólag jogosult legfőbb ügyész úr különös aktivitása figyelhető meg.**

Rendkívül hangsúlyosnak tartom ugyanakkor, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések tárgyában hozott - nem ügydöntő, végleges, ez által utóbbi tartalmát tekintve megváltoztatható - határozatok esetében (is) akként vegyül a jogegységi és a jogorvoslati funkció a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat intézményében, hogy annak alkotmányos feltételeit kétségtelenül mellőzi és e két funkció egymástól élesen elkülönülő alkotmányos feltételek megvalósulása okán egyidejűleg nyilvánvalóan nem állhat fenn.

Különösen kiemelendő, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések tárgyában - mint e tekintetben a legkiemelkedőbb jelentőségű végleges, nem ügydöntő határozatok meghozatalának előfordulása - bár a hatályos eljárásjogi kódex rendelkezései lehetővé teszik, hogy a legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthessen be, ugyanakkor **mellőzi annak a lehetőségének a biztosítását, hogy a Kúria a törvénysértés megállapítása esetén a terhelt javára a kifogásolt döntést megváltoztathassa, illetőleg azt hatályon kívül helyezhesse.**

Márpedig ez a jogintézmény funkciójának alkotmányos legitimitását kérdőjelezi meg.

Megjegyzendő, hogy a **Be. 460. § (1) bekezdése** értelmében, a nem ügydöntő végzés a véglegessé válását követően - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - nem változtatható meg.

A törvényhelyhez fűzött indokolás szerint a jogalkotó közel 25 éves hiányt pótolta a törvényben a jogerő fogalom következetes alkalmazásával, annak anyagi jogerőként való meghatározásával. A tisztelt Alkotmánybíróság ugyanakkor már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatban kimondta, hogy a jogerő intézménye, alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény.

A törvény kiküszöböli az alaki és anyagi jogerő megkülönböztetésének nehézségeit azzal, hogy a jogerő fogalma alatt kizárólag az anyagi jogerőt érti, ezzel pedig csak az ügydöntő határozat rendelkezhet, miután az ügydöntő határozat végleges, mindenkire kötelező döntést tartalmaz a vádról, illetve a terhelt büntetőjogi felelősségéről, a büntetőjogi következményekről, vagy ezek hiányáról, ez az ügy tárgyának végleges, minősített kötőerővel történő lezárása, ítélt dolog.

Ahogy arra a Kúria 2/2015. BJE határozata is rávilágít, a nem ügydöntő határozatok kizárólag alaki jogerővel rendelkeznek és vagy megtámadhatóak fellebbezéssel, - és csak ezt követően áll be az alaki jogerő és válik végrehajthatóvá - vagy rendes jogorvoslattal egyáltalán nem támadhatóak meg, következésképpen az alaki jogerő nyomban a határozat meghozatalával bekövetkezik, és végrehajthatóvá válik, azaz nyilvánvaló, hogy res iudicata-t nem eredményez, az ügy tárgyának minősített kötőerővel történő lezárásáról, a határozat megváltoztathatatlanságáról nem beszélhetünk. Márpedig ez azért különösen fontos a jelen indítvánnyal támadott - a Be. XCII. fejezetében foglalt - jogintézmény tekintetében, mert **a jogintézmény funkciójának alkotmányos legitimitásának esszenciája éppen abból eredeztethető, hogy a terheltre nézve hátrányosabb helyzetet semmilyen körülmények között nem eredményezhet.** Ha ugyanis a bíróság döntése a terheltnek kedvezően törvényt sért, vagy egyébként igazságtalanul enyhe, ennek következményét nem viselheti a terhelt, annál kevésbé, mert a hatóságok hibáinak kijavítására nyitva álló és alkotmányos garanciákkal ellátott jogorvoslatokat, amelyek lehetőségével a terheltnek is számolnia kellett, **már kimerítették.**

A terhelt hátrányára - nem ügydöntő végzéssel szemben - benyújtott jogorvoslati indítvány a törvényesség érdekében különösen súlyosan sérti a jogbiztonság alkotmányos elvét, illetőleg a büntetőeljárás szigorú korlátait s feltételeit, amely között az eljárásnak folynia kell, és a *bűnüldözés* sikertelenségének kockázatát az államnak kell viselnie, nem utolsó sorban pedig csorbítja az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát is.

A nem ügydöntő határozat ugyanis az eljárásnak azt az eredményét teszi véglegessé és mindenki számára irányadóvá, amelyet az eljárási garanciák megtartásával a bűnüldöző hatóságoknak és a bíróságnak a döntés meghozataláig sikerült elérniük.

Különösen súlyosan sérti tehát a jogbiztonságot, s a jogállami bűnüldözés kockázatmegosztási elvét, hogy a diszkrecionális jogkörben, a terhelt hátrányára bejelentett jogorvoslat a törvényesség érdekében megfordítja a bűnüldözési érdek kockázatát. Az eljárás sikertelenségének vagy hibás voltának kockázata ugyanis, amelyet a véglegessé vált határozat folytán a bűnüldöző viselt, a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat okán a terheltre fordul át, s megnyitja annak lehetőségét, hogy egy újabb, nem ügydöntő végzéssel számára hátrányosabb döntés szülessen. *(A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések körében akár úgy, hogy a terhelt korábbi - adott esetben törvényt sértően elrendelt - büntetőügyi felügyeletét a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványról való döntés közvetlen következtében benyújtott ügyészégi indítvány alapján megszüntetik és letartóztatásra változtatják át.)*

Mindezek a szempontok pedig különösen indokoltá teszik a terhelt terhére - nem pusztán elvi síkon - való megváltoztatásra lehetőséget adó szabályozás haladéktalan felülvizsgálatát.

Kétségtelen, hogy a rendkívüli jogorvoslat alapján hozható határozat csak a törvényt sértés megállapítására szorítkozhat, de ha a terhelt felmentésének vagy vele szemben enyhébb rendelkezés meghozatalának van helye, akkor a határozat a terheltre is kihat. A törvényesség érdekében emelhető jogorvoslat voltaképpen az Alkotmánybíróság által megszüntetett törvényességi óvás és az ennek helyébe lépett felülvizsgálati eljárás között keletkezett űrt tölti ki és ezáltal megoldhatóvá válik, hogy egy - elvileg - törvényt sértő bírósági határozat ne váljék kiküszöbölhetetlenné. A tisztelt Alkotmánybíróságnak azonban nem a normaszöveget önmagában, hanem az érvényesülő, a hatályosuló és megvalósuló normát, azaz **az "élő jogot" kell az alkotmány rendelkezéseinek tartalmával és az alkotmányos elvekkel összevetnie**, az "élő jog" vizsgálatának doktrínája folytán, amelynek elvi alapjai az 57/1991. (XI. 8.) AB határozatban kerültek lefektetésre.

Amennyiben ugyanis valamely jogszabály több lehetséges értelme közül a jogalkalmazási gyakorlatban a jogalkotói szándéktól nyilvánvalóan eltérő tartalommal realizálódik, akkor ez a normatartalom szolgálhat az alkotmányossági vizsgálat alapjául. Tartalmilag tehát a tisztelt Alkotmánybíróságnak a normaszöveget abban az értelemben kell vizsgálnia, amilyen értelmet annak az egységes jogalkalmazási gyakorlat tulajdonít (ABH 1991, 272, 276-277.). Az ilyen kialakulóban lévő joggyakorlatot - ha az alkotmányellenesnek bizonyul - kizárólag az alapjául szolgáló jogszabály megsemmisítésével lehet kiiktatni a jogrendszerből, akkor is, ha az elvi lehetőség fenn is áll a más tartalmú joggyakorlat megszüлдülésének.

Az eljárásjogi kódexnek pedig nem elméleti vagy illuzórikus, hanem gyakorlati és hatékony jogok biztosítása a célja, és a támadott jogintézmény nem biztosítja a büntetőeljárás alá vont terhelt alapvető, alkotmányos jogainak hatékony érvényesülését.

• • •

Hangsúlyozandó, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a 61/2011. (VII. 13.) AB határozatában elvi jelentőséggel erősítette meg, hogy „*egyres alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje.*” (ABH 2011, 291, 321.; megerősítve: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat), melyet az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jog értelmének meghatározásakor is irányadónak kell tekinteni.

A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, az Emberi Jogok Európai Egyezménye, az Alaptörvény, az Emberi Jogok Európai Bírósága és a tisztelt Alkotmánybíróság döntései pedig kétségtelenül meghatározzák a tisztességes eljáráshoz való jog alapszabályait is.

A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülésének egyik biztosítója az eljárási garanciák - ezen belül a pártatlan, elfogulatlan eljárást biztosító szabályok - megléte és ezek érvényesülése (52/1996. (XI. 14.) AB határozat), amely egyben a jogállamiság alkotmányos elvéből is fakad, a tisztességes eljáráshoz való jog az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe foglalt jogállamiság által megkövetelt eljárási garancia.

A tisztelt Alkotmánybíróság következetes gyakorlatában a jogállami büntetőeljárás korlátozhatatlan minősége az eljárás tisztessége, amelynek egyik eleme az a követelmény, hogy a terhelt tisztességes eljáráshoz, illetőleg hatékony jogorvoslathoz való joga is hatékonyan érvényesüljön. (17/2005. (IV. 28.) AB határozat, ABH 2005, 175, 185.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 255.) A tisztességes eljárás követelményrendszerét az Alkotmánybíróság elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 1.) AB határozatában fogalmazta meg, amelyben utalt arra, hogy “[m]ind a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya [14. Cikk 3. b)], mind az Emberi Jogok Európai Egyezménye [6. Cikk 3. b)] (a kihirdetett magyar szövegekkel ellentétben) egyező szóhasználattal írják elő a bűncselekménnyel vádolt minden személy számára feltétlenül megadandó »minimális« jogok között, hogy az »legalább« megfelelő idővel és lehetőséggel rendelkezék védelme előkészítésére«, illetve »rendelkezék a védelmének előkészítéséhez szükséges idővel és eszközökkel« Ezek az eszközök vagy lehetőségek pedig felölelnek minden olyan »elemet«, amely a büntető felelősség alóli mentesülést vagy a büntetés csökkentését szolgálhatja, s amelyeket a hatáskörrel rendelkező hatóságok gyűjtöttek vagy gyűjthetnek össze. [Vö. Report of the Commission of 14 December 1981, Jespers Case, DR 27 (1982), p. 61, 72.]”

Kijelenthető, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság különös figyelmet szentel az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) döntéseinek. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette ugyanis, hogy a hazai alapjogvédelem minimumszintje nem lehet alacsonyabb, mint az EJEB esetjoga által az adott alapjog vonatkozásában biztosított jogvédelem szintje (6/2011. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2011, 290, 321.; 32/2012. (VII. 4.) AB határozat; 22/2013. (VII. 19.) AB határozat). Az

Alkotmánybíróság a 8/2013. (III. 1.) AB határozatban rögzítette, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésben elismert védelemhez fűződő jogból fakadó minimális elvárások meghatározásakor figyelemmel volt a vállalt nemzetközi és uniós jogi elvárásokra is, különösképpen az EJEB által kimunkált gyakorlatra.

Kérem tehát a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen az Abtv. 41.§ (1) bekezdése alapján a Be. 667.§ (1) bekezdésének, valamint a 669.§ (2) és (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét megállapítani, illetőleg a jogszabályi rendelkezés(eke)t részben megsemmisíteni!

• • •

Kérem továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen az Abtv. 27.§ (1) bekezdése alapján megvizsgálni a Kúria Bt.III.750/2019/21. szám alatt meghozott ítéletének alaptörvénnyel való összhangját és annak alaptörvény-ellenessége esetén, az Abtv. 43.§ (1) bekezdése alapján szíveskedjen azt megsemmisíteni, tekintettel arra, hogy a határozat sérti az indítványozó Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII cikk (1) és (7) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz, illetőleg hatékony jogorvoslathoz fűződő jogát, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és a C) cikk (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény által védelemben részesített, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményben biztosított jogait!

Magyarország Alaptörvénye B) cikkének (1) bekezdése szerint: "Magyarország független, demokratikus jogállam." A jogállamiság egyik lényeges tartalmi követelményét pedig az jelenti, hogy az Alaptörvényben garantált jogok érvényesülésének feltételeit a jogalkotás maradéktalanul biztosítja. Ennek kiemelkedően fontos jelentősége van akkor, amikor a polgárt a közhatalomtól vagy a többi állampolgártól megvédő alkotmányos garanciák érvénysülésének biztosításáról van szó, amelynek egyik tipikus esetét az egyén büntetőjogi jogviszony alanyává válása jelenti.

A Be. pedig már a terhelt jogaira vonatkozó részletes szabályozással garantálja a hatóságokat terhelő kötelezettség teljesítését, illetve biztosítja a terheltet megillető jogok gyakorlását. A tisztelt Alkotmánybíróság pedig egyrészt annak hatékony érvényesülését követeli meg, másrészt ugyanezen elvárás fogalmazódik meg a nemzetközi egyezményekben is, melyek lényege szerint a terheltnek rendelkeznie kell a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését biztosító és nem csupán formálisan meglévő eszközökkel.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága - a formai követelmény mellett - tartalmi követelményt is támaszt a "törvénynek megfelelő eljárással" szemben. Ennek lényege abban foglalható össze, hogy az eljárásnak a belső jog szerint kell törvényesnek lennie. Ugyanakkor a nemzeti, vagyis a belső jognak önmagának is meg kell felelnie az Egyezmény kifejezett vagy meghatározott elveinek: tisztességes (fair) és megfelelő eljárásnak kell lennie. A tisztelt Alkotmánybíróság is számos határozatában hangsúlyozta, hogy a büntetőhatalom gyakorlása, a büntetőjogi felelősségre vonás az állam alkotmányos joga és kötelezettsége (715/D/1994. AB határozat; 793/B/1997. AB határozat), ugyanakkor ez **nyilvánvalóan nem adhat alapot a visszaélésszerű hatalom gyakorlásra, az eljárás semmilyen körülmények között nem lehet önkényes.**

A fair, avagy kiegyensúlyozott bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban a tisztelt Alkotmánybíróság tehát kiterjedt gyakorlattal rendelkezik. A kimunkált és következetesen érvényesített alkotmányos mérce értelmében a tisztességes bírósági eljárás követelménye „az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. (6/1998. (III. 11.) AB határozat; 2/2017. (II. 10.) AB határozat) A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is.” (7/2013. (III. 1.) AB határozat, 3027/2018. (II. 6.) AB határozat). Utalni kell arra is, hogy míg a bírósági eljárás

kiegyensúlyozottságához fűződő jog abszolút, azaz korlátozhatatlan, addig az egyes részjogosultságok más alapjogok vagy alaptörvényi értékek viszonylatában a szükségesség/arányosság kritériumrendszerében érvényesülnek. (34/2014. (XI. 14.) AB határozat; 2/2017. (II. 10.) AB határozat; 3223/2018. (VII. 2.) AB határozat)

Megítélésem szerint az alábbi, az eljárás egészének összességében vett tisztességtelenségére, kiegyensúlyozatlanságára vonatkozó hivatkozások a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét vetik fel. Különösen azért, mert az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog egyes részjogosítványainak a sérelmét is állítja, amely önmagában is indokolja a panasz befogadását a következők szerint.

A pártatlan bírósághoz való jog a tisztességes eljárás nevesített részjogosítványa az Alaptörvényben, amely esszenciális és egyben abszolút követelmény: szükségességi-arányossági tesztnek nem vethető alá, korlátozása nem igazolható. Korlátozása esetében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét meg kell állapítani.

A tisztelt Alkotmánybíróság korábban már számos döntésében foglalkozott e joggal: „*a pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján is – az eljárás alá vont személy iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében.* (ABH 1995, 346, 347.) *A pártatlanság kérdését objektív és szubjektív nézőpontból egyaránt vizsgálni kell. A pártatlanság egyrészt azt a követelményt támasztja, hogy a bíróság tagjai személyes előítéletektől mentesek legyenek, másrészt – objektív nézőpontból vizsgálva – megvan-e a pártatlanság megfelelő látszata*”. (67/1995. (XII. 7.) AB határozat; 32/2002. (VI. 4.) AB határozat; 17/2001. (VI. 1.) AB határozat; 3343/2017. (XII. 20.) AB határozat)

A 14/2002. (III. 20.) AB határozat értelmében a szubjektív nézőpont az eljáró bíró személyes magatartásának, hozzáállásának a vizsgálatát jelenti, például azt, hogy volt-e az eljárás során olyan megnyilvánulása, amelyből a pártatlanságának hiányára lehet következtetni. Az objektív nézőpont pedig a bíró személyes magatartásától független körülmények értékelését jelenti, e körben azt kell vizsgálni, hogy fennáll-e jogos, indokolt, objektíve igazolható oka a pártatlanság hiányának a feltételezésére. Az EJEB-nek az objektív tesztrel kapcsolatos gyakorlata szerint pl. az ún. funkcióhalmazódás – vagyis azon eset, amikor a bíró ítélkezésein kívüli, ügyészégi hatáskörhöz kapcsolódó feladatokat is ellát – jogos kételyeket ébreszthet a pártatlanságával kapcsolatban. A tisztelt Alkotmánybíróság pedig kimondta: „*a közvádloi és a bírói szerep összemosása, a bíróságnak a vád oldalán történő beavatkozása az eljárásba, a szabályozás lényegéből fakadóan alkalmas lehet arra, hogy kételyeket ébresszen a bíróság pártatlansága tekintetében*” (14/2002. (III. 20.) AB határozat)

Az eljáró bíró pártatlanságának a kérdése a tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatában már más ügyben is érdemi vizsgálatot szükségessé tevő kérdésnek minősült (3243/2017. (X. 10.) AB határozat). Jelen ügyben – figyelemmel a 14/2002. (III. 20.) AB határozatba foglaltakra – elsősorban a funkciómegosztás követelményével összefüggő indítványozói hivatkozás ébreszt kételyt az eljárás alaptörvény-konformitása vonatkozásában.

Az eljárásnak ugyanis olyannak kell(ene) lennie, amely a pártatlan, elfogultságmentes ítélkezés tényét közvetíti az eljárás résztvevői és a társadalom felé.

Megítélésem szerint azonban objektív körülmények utalnak arra, hogy a Kúria egy előzetesen megfogalmazott prekoncepció alapján járt el, és az ügygel kapcsolatban már az eljárás elején kialakított meggyőződését kívánta igazolni, 2019. június 23. napján ugyanis - a Legfőbb Ügyészség jogorvoslati indítványának benyújtását 2 nappal megelőzően (!) [redacted] mint a Kúria Elnök-helyettese a [redacted]

megőrzése olyan fontos érdek, mely esetben nyilvánvalóan kerülni kell az elfogultság látszatát is.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Alaptörvény is elvi éllel rögzíti, hogy mindenkinek joga van arra, hogy az ellene emelt vádat olyan bíróság bírálja el, amely nem csak független, hanem pártatlan, vagyis elfogulatlan is.

A tisztelt Alkotmánybíróság a 25/2013. (X.4.) AB határozatában világosan rögzítette, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, **független és pártatlan bíróság, tisztességes** és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül elbírálja. A bíróság függetlensége és pártatlansága kizárólag egymásra tekintettel nyerhet értelmezést. A bírói függetlenség alkotmányos szabályát az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése tartalmazza, amelynek értelmében a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben pedig nem utasíthatók.

A történeti alkotmány vívmányai közé számító bírói függetlenség a bíróság Alaptörvényben meghatározott feladatának teljesítése, illetve a bírói hatalmi ág önállóságának megőrzése érdekében működő alkotmányos garancia. **Éppen ezért a bírói függetlenség lényegi eleme, hogy az ítélező bíróság döntését akár a bírói szervezeten kívülről, akár a szervezeten belülről érkező befolyástól mentesen, kizárólag a jogszabályoknak, valamint belső meggyőződésének megfelelően hozza meg.** Az ítékezés függetlenségét pedig személyi, státusbeli és szervezeti garanciáknak szükséges szolgálják.

Ehhez képest a pártatlanság követelménye azt hivatott elősegíteni, hogy **az ítélező bíróság az ügyben résztvevő felekkel szembeni elfogultságtól vagy előítéletektől mentesen bírálja el az ügyet és hozza meg döntését.** A pártatlanság követelménye egyfelől a bíróság magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárásként jelentkezik. Másfelől azonban mércét állít a jogszabályi környezettel szemben is. E mércé szerint az eljárási szabályoknak - és természetesen az eljáró bíráknak is - törekedniük kell minden olyan helyzet elkerülésére, amely a bíróság pártatlanságát illetően jogos kétségeket ébreszthet. Ebből fakad, hogy a konkrét ügyben a bíróságnak nemcsak tárgyilagosan szükséges ítékeznie, de **a pártatlan ítékezés látszatának megőrzése is feladata.**

Hangsúlyozandó, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által biztosított jogvédelmi szintet.

A jelen kérdés megítélésében pedig - a tisztelt Alkotmánybíróság álláspontját tekintve - az EJEB kiindulópontját az jelenti, hogy a pártatlanság érvényesülése nélkülözhetetlen eleme annak a közbizalomnak, amelynek képviselője a demokratikus társadalmakban a bírói hatalom egyik fő kötelessége. (*Piersack kontra Belgium, Romenskiy kontra Oroszország*)

A pártatlanság érvényesülésének vagy érvényesíthetőségének hiánya ugyanis az önkényes döntéshozatal veszélyét hordozza magában, amely kétségtelenül az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeit sérti. (H kontra Belgium)

Az EJEB a pártatlanság két aspektusát ismeri el, a szubjektív, illetve az objektív értelemben vett pártatlanságot: **a pártatlanság szubjektív oldala azt az igényt fogalmazza meg, hogy az adott ügyben a bíróság egyetlen tagja sem rendelkezhet előítéletekkel és nem lehet elfogult, ehhez képest a pártatlanság objektív oldala azt jelenti, hogy a bíró adott ügyben tanúsított magatartásán túlmutatóan felmerülhet-e jogos kétely a pártatlansága tekintetében.** E jogos kétely pedig releváns, ha objektív igazolást nyer. (*Piersack kontra Belgium, De Cubber kontra Belgium*)

A fenti érvelésével áll összhangban az Egyezségokmány érvényesülését ellenőrző Emberi Jogi Bizottság álláspontja is. Az Egyezségokmány 14. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményét előíró szabály érvényesülésének ellenőrzésekor az Emberi Jogi Bizottság ugyan nem húz éles határvonalat az objektív és szubjektív aspektus között, de mindig vizsgálja, hogy a pártatlanság követelményének mind a szubjektív, mind az objektív jellegű elemei teljesültek-e az adott ügyben (*Karttunen kontra Finnország*).

A tisztelt Alkotmánybíróság a fentiek mellett megállapította, hogy a pártatlanság elve olyan garanciája az alkotmányos büntetőeljárásnak, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és egyúttal az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdésének védelme alatt áll, és ennek megfelelően a büntetőügy pártatlan elbírálásának hiánya **az alkotmányos büntetőeljárás egyik garanciájának olyan súlyú megsértését jelentheti, amely nemcsak a konkrét ügy kimenetelére lehet döntő hatással, de ezen túlmenően egyúttal képes megingatni az igazságszolgáltatásba vetett közbizalmat, illetve a bíróság döntéseinek tekintélyét is.** Éppen ezért szükséges annak a szigorú mércének az érvényesítése, amelynek értelmében az ügyek pártatlan megítélésén túl **az ítélkező bíróságnak a pártatlanság látszatát sem szabad elveszítenie.**

Márpedig az a körülmény, hogy a fenti - lényegében a Legfőbb Ügyészség részére szóló felhívásként értékelhető - nyilatkozatot követően a Legfőbb Ügyész által - példátlan gyorsasággal - a Budai Központi Kerületi Bíróság 42.Bny.1646/2019/2., valamint a Fővárosi Törvényszék 26.Bnyf.8434/2019/15. számú végzése ellen a jogorvoslati indítvány törvényesség érdekében benyújtásra került, illetőleg, hogy annak elbírálása véget a Kúriai eljárás [REDACTED] tal vezetett tanácsra került kiszignálásra kétségtelenül és nyilvánvalóan - a látszatra sem adó módon - sérti a pártatlan és tisztességes eljárás eszményét.

Megjegyzendő, hogy tovább erősíti a kételyeket az tény is, hogy a Kúria - 2019. április 1. napjától hatályos - ügyelosztási rendjében foglaltaktól önkényesen eltérve nem a közlekedési bűncselekményt tartalmazó ügyeket elbíráló B.II. tanács bírálta el a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslati indítványt, hanem a [REDACTED] klete alatt álló B.III. tanács. (Mindezekkel összefüggésben a védő kizárási kérelmet is előterjesztett, melynek következtében kizárólag a tanácselnök személyében következett be változás, az eljáró tanács a továbbiakban is a B.III. tanács maradt.) *A Kúria 2019. április 1. napjától hatályos ügyelosztási rendjét mellékelten csatolom.*

A kifejtettek alapján tehát kétség nélkül állapítható meg az, hogy a jelen büntetőügyben a Legfőbb Ügyész által a Budai Központi Kerületi Bíróság 42.Bny.1646/2019/2., valamint a Fővárosi Törvényszék 26.Bnyf.8434/2019/15. számú végzése ellen a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítvány elbírálása véget a Kúria előtt Bt.III.750/2019. szám alatt folyamatban lévő eljárásban **az ügy elfogulatlan megítélése egyáltalán nem volt elvárható. Elvárás lett volna ugyanis, hogy a jogorvoslati indítvány elbírálását - mi több, benyújtását(!) - megelőzően ne nyilvánítsanak olyan véleményt, amely az érintett törvényteleniséget kifejezetten állítja.** A kifogásolt kijelentések konkrét körülményeinek ismeretében pedig kétségtelenül lehet megítélni azt, hogy a Kúria elnökhelyettesének a nyilatkozata **megsértette az indítványozó Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz, illetőleg hatékony jogorvoslatához fűződő jogát.**

Az ugyanis, hogy a Kúria kezdettől fogva az érintett határozatok törvényteleniségét vélelmezte, szoros összefüggésben áll a pártatlan bírósághoz való joggal. A pártatlan bírósághoz való jog ugyanis – amint az fentebb kifejtésre került – azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy döntését kizárólag objektív tényekre alapítsa, és ne engedje, hogy bármely más, e tényeken kívüli körülmények az ítélkező tevékenységét befolyásolják, tehát, hogy „a megítélendő ügy tekintetében ne rendelkezzen előítéletekkel, másfelől pedig az ügyben szereplő egyik fél javára, avagy hátrányára se legyen elfogult”. (3080/2018. (III. 5.) AB határozat) Az tehát alapvető elvárás, hogy a döntésre jogosított elfogulatlan, pártatlan hozzáállást tanúsítson, továbbá a döntésre megalapozottan, a prejudikáció tilalmának sérelme nélkül kerüljön sor.

Álláspontom szerint ugyanakkor az által, hogy a Bt.III.750/2019/21. szám alatt meghozott - azóta EH 2019.01.B21. számon már elvi bírósági határozatként közzé is tett - döntés a jogalanyokra nézve szigorúbb, a jogalanyok helyzetét elnehezítő Btk. szabályozás alkalmazását írja elő az óvadék alkalmazásával kapcsolatosan, nem áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével sem.

A határozat sérti továbbá az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében rögzített hatalommegosztás elvét is, mivel abban a Kúria ellentétesen határozta meg a jogalkalmazás során irányadó, eljárásjogi rendelkezésekben foglaltakat, és az óvadék alkalmazhatóságát a szökés-elrejtőzés esetére szűkíti - "(...) *másrészt a törvény alapján óvadék helyesen és továbbra is csak a szökés-elrejtőzés esetére szolgálhat, s ez azért van így, mert a többi ok magatartási szabállyal nem védhető, így az óvadékkal nem is biztosítható*" - ez által jogot alkotott.

Határozott jogi álláspontom szerint azonban tévesen foglalt állást a Kúria, hiszen egyfelől a Be. 277.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint a bűnügyi felügyelet eleve a terhelt jelenlétének biztosítása, a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása, illetve a bűnisméltés megakadályozása érdekében rendelhető el, másfelől a Be. 281.§ (2) bekezdés a) pontjában foglalt előírás - *ti. a terhelt számára meghatározott területet, lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül ne hagyja el* - éppen olyan magatartási szabály amellyel - a Kúria érvelésétől eltérően - a szökés, elrejtőzésén túl, *a többi ok* is védhető. Azon magatartási szabály, hogy a terhelt a számára meghatározott területet, lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül ne hagyjon el, **kétségtelenül biztosítható óvadékkal**. (Konkrét példával élve kijelenthető, hogy nyilvánvalóan valós alternatívaként szolgálhat egy szűkebb tartalmú bűnügyi felügyelet - melynek megtartását óvadékkal biztosították - a bűnisméltés veszélyének elhárításához (is), hiszen aligha követhető el újabb - akár szándékos, akár gondatlan - vízi közlekedéssel kapcsolatos bűncselekmény, ha a terhelt a számára kijelölt lakást sem hagyhatja el, jöllehet, a Kúria contra legem értelmezésében ezen különös ok magatartási szabállyal nem lenne védhető és óvadékkal sem lenne biztosítható.) **Nyilvánvalóan téves tehát az a következtetés, hogy ha a bűnisméltés, avagy a bizonyítás megnehezítésének kockázata vagy utóbbiaknak is kockázata fennáll, akkor óvadék nem fogadható el.**

Másrészezől a Kúria lényegében kizárja a Be. 285.§ (1) bekezdés a) pontjának felhívhatóságát is, ugyanis megítélése szerint " (...) *ha a bíró e két intézményt - ti. bűnügyi felügyelet és távollattás - óvadék nélkül nem tartja elegendőnek, akkor értelemszerűen nem nyugtathatja meg lelkiismeretét az óvadékkal, vagyis nem választhatja e két intézményt, mivel az óvadék nem a letartóztatás önálló alternatívája, hanem a távollattás és a bűnügyi felügyelet biztosítékainak egyike*". A hivatkozott Be. rendelkezés ugyanakkor éppen arra az esetre teszi lehetővé az óvadék letételének engedélyezésére irányuló indítvány előterjesztését a védő és a terhelt számára, akkor ha a terhelt letartóztatásban van, azaz abban az esetben amikor a bíróság akként határozott, hogy a legsúlyosabb személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés törvényi feltételek fennállnak, másrészt, ha a 276. §-ban meghatározott célok a terhelttel szemben enyhébb más kényszerintézkedéssel nem érhetőek el. **Ellenkező esetben ugyanis a bíróság - figyelemmel a Be. 277.§ (4) bekezdésének utolsó fordulatában foglaltakra - eleve nem rendelhetne volna el a terhelt letartóztatását.**

Azaz az óvadék - a Kúria állításával ellentétben - kifejezetten egy olyan, kizárólag a terhelt vagy a védő indítványára alkalmazható, a bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak megtartását biztosító intézkedés, mellyel a jogalkotó - a terhelt kifejezett vállalása esetére - további alternatívát kínál fel az eljáró bíróság számára azáltal, hogy egy újabb - hivatalból figyelembe nem vehető - intézkedés bevonását teszi számára lehetővé, biztosítva azt, hogy ez által a Be. 276. §-ban meghatározott célok enyhébb más kényszerintézkedéssel is elérhetővé váljanak.

• • •

Világosan látható tehát, hogy a Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítvány elbírálása során meghozott ítéletével, a rendkívüli jogorvoslat funkciójától lényegesen eltérően a

joggyakorlat egységesítésére törekedett, jóllehet - amint azt a tisztelt Alkotmánybíróság korábban maga is megjegyezte - a jogorvoslathoz fogalmilag is szükséges garanciák bevezetését a jogintézmény jogegységi feladata egyértelműen kizárja, a jogegységi funkció betöltéséhez ugyanis elengedhetetlen az esetek kiválasztásának joga. További sajátosság, hogy a jogegységi funkció természetét tekintve nem töri meg a jogerőt (vélegessé vált határozatot) és nem is változtathat meg a tárgykörébe tartozó esetek közül véletlenszerűen csupán egyet, amely kapcsán az állásfoglalás szükségességét eldöntik. A törvénysértő döntések orvoslása ugyanis független lehet valamely felmerülő jogegységi problémától és fordítva, hiszen a jogegységi döntés célja nem az egyedi ügyben nyújtott jogorvoslat és nem is lehet tekintettel az utóbbi alkotmányos szempontjaira. Önmagában mond ugyanis ellent a jogintézmény, ha a törvénysértés kiigazítása kizárólag a jogosult diszkrecionális döntésétől függ, és a terhelt hátrányára eső jogsértés esetében sem bír kötelező jelleggel.

E körben hangsúlyozandó, hogy az elvi bírósági határozatot a Bszi. szintén a jogegységesítés egyik eszközeként nevesíti, azonban a fentiekben túlmutató alkotmányjogi relevanciával bíró eltéréseken túl a Bszi. – a jogegységi határozattól eltérően – nem rendelkezik arról, hogy a döntés általánosan kötelező lenne, így első ránézésre kötőerő szempontjából a gyengébb döntvényekkel esik egy megítélés alá.

A kötőerő megítélését azonban tovább bonyolítja az, hogy a Bszi. 32. § (1) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy jogegységi eljárásnak van helye, ha a Kúria valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria másik ítélkező tanácsának elvi bírósági határozatként közzétett határozatától vagy a közzétett elvi bírósági döntéstől. **Világosan látható tehát, hogy a Kúria kötve van a saját döntéséhez - ti. a jogegységi határozathoz hasonlóan elvi bírósági határozat esetén jogegységi eljárásra van szükség ahhoz, hogy eltérő döntés legyen hozható - melyből egyértelműen következik az, hogy ha még a Kúriának is jogegységi eljárásra van szüksége ahhoz, hogy az elvi bírósági határozattól eltérjen, akkor az alsóbb szintű bíróságoknak – annál fogva, hogy ők nem folytathatnak le jogegységi eljárást – semmilyen eszköz nem áll rendelkezésre az eltéréshez.** Azaz a Kúria döntésével kétségtelenül az alsóbb fokú bíróságokra nézve kötelezően figyelembe veendő olyan szabályokat alkotott meg, melyek a hatályos eljárásjogi kódex rendelkezéseit rontják le. **A jogalkotás határán járva tehát, a jogi szabályozás keretein túl mutató jog értelmezésére irányuló döntésének meghozatalakor a Kúria túllépte a jogegység biztosítására vonatkozó alaptörvényi felhatalmazás kereteit, és elvonta a törvényhozói hatalmi ág jogkörét, ami az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének a sérelmét eredményezte.**

Az Alkotmánybíróság a 11/2015. (V. 14.) AB határozatban ugyanakkor a hatalommegosztás elve és a bírói hatalmi ág önálló jogszabály-értelmező tevékenységének vizsgálata során – a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot megerősítve – a következő megállapításokat tette: „Az Alkotmánybíróság a hatalommegosztás elvével számos határozatában foglalkozott. Az egyes állami szervek hatáskörének világos elválasztásával összefüggésben azt mondta ki, hogy »[a] hatalmi ágak elválasztásának elve nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem vonhatja el a másik jogosítványait, hanem azt is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozzák más hatalmi ágak jogosítványait« [28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 142, 143.]. A bírói hatalmi ágat, amely elválna a törvényhozó és a végrehajtó hatalomtól, az állami hatalom azon megnyilvánulásaként írta le az Alkotmánybíróság, amely »az erre rendelt szervezet útján a vitássá tett vagy megsértett jogról – törvényben szabályozott eljárás során – kötelező erővel dönt« [53/1991. (X. 23.) AB határozat]. »A hatalommegosztás elvéből következik a bíróságnak az Alkotmány 45. § (1) bekezdésében meghatározott igazságszolgáltatási monopóliuma, amely végső soron az egyedi ügyekben, a 46. § (1) bekezdésében rögzített ítélkezési tevékenység kizárólagosságában ölt testet« [62/2006. (XI. 23.) AB határozat, ABH 2006, 713.].” (11/2015. (V. 14.) AB határozat).

•••

Különösen aggályosnak tartom továbbá, hogy a Kúria mindezen - a kifejtettek értelmében - Alaptörvényellenes megállapításainak megtétele során olyan követelményeket és kívánalmakat fogalmazott meg a rendkívüli jogorvoslati eljárás során az indítványozóval szemben alkalmazandó

személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés vonatkozásában, amelyeknek az utóbb - a jogintézmény alkotmányos követelményekkel összhangban álló sajátossága folytán - ugyanazon kérdés tekintetében, már a terhelt hátrányára megváltozott tartalmú döntés meghozatalával igyekeztek megfelelni az alsóbb fokú bíróságok. Mindezzel pedig az indítványozót – a Kúriai döntést követő időszak vonatkozásában – alaptalanul fosztották meg a szabadságától.

Kérem tehát a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen az Abtv. 27.§ (1) bekezdése alapján megvizsgálni a Kúria Bt.III.750/2019/21. szám alatt meghozott ítéletének alaptörvénnyel való összhangját és annak alaptörvény-ellenessége esetén, az Abtv. 43.§ (1) bekezdése alapján azt szíveskedjen megsemmisíteni!

Mellékletek:

1. Meghatalmazás
2. Érintettséget alátámasztó dokumentumok